

'Een blanke met een Malinese naam geeft altijd weer een reden tot lachen' Martin van Vliet alias Namakan Keita

LEVEN
VRIJDAG 27 APRIL 2007

Martin van Vliet alias Namakan Keita

Leidenaar helpt Mali over het smalle pad van de democratie

Het West-Afrikaanse Mali maakt zich op voor de stembusgang. Aanstaande zondag kiezen de Malinезen een nieuwe president. Leidenaar Martin van Vliet werkt in Mali. Zijn organisatie probeert een steentje bij te dragen aan een beter functionerende democratie.

Een voor één slijpelen Malinese toppolitici binnen op het kantoor waar Martin van Vliet werkt, in de Malinese hoofdstad Bamako. De Leidenaar, in Mali bekend als Namakan Keita, ontvangt ze en maakt in het Bambara en in het Frans grapjes met ze. De politici noemen hem pindavreter, van Vliet kaarst de bal terug door te zeggen dat zijn vrouw een bord bonen voor hen klaar zal maken. In Mali is het gebruikelijk dat mensen aan de hand van hun achternaam grapjes met elkaar maken, en Van Vliet is al aardig bedreven in dat gebruik. Hij verblijft zes maanden in de Malinese hoofdstad, voor het Nederlands Instituut voor Meerpартijdemocratie (NIMD). Die organisatie ondersteunt jonge democratieën in verschillende landen ter wereld. Mali, dat pas sinds 1992 een democratisch meerpартijenstelsel kent, is een van de landen waar het NIMD mee samenwerkt. De politici zijn op het kan-

De podium zigh op het podium van het NIMD voor een TV-debat. De vergaderzaal is omgevuld tot tv-studio, met lampen, camera's, een techniektafel en een regisseur. De nationale omroep, de enige tv-zender in Mali, organiseert samen met het NIMD een politiek debat.

„Dat is een hele prestatie”, vertelt Van Vliet. „Omdat er slechts een televisiezender is, de staatszender, is het voor oppositiepartijen knap lastig om ook zondertijd te krijgen. Maar we hebben het nu voor elkaar gekregen dat er elke maand nationale debatten plaatsvinden op de staatsradio, waarin verschillende partijen hun zegje kunnen doen en met elkaar in discussie kunnen gaan.”

In het NIMD-programma, speelt de invloed van de media een grote rol. Media zijn immers grote spelers in de politieke campagnes. En met de presidents- en parlementsverkiezingen in aantocht, probeert het NIMD, samen met de Malinese politieke partijen, de verschillende partijen een stem te geven, zodat iedereen evenveel kans heeft het volk te laten weten waar ze voor staan, en de verkiezingen te winnen. „Maar echt eerlijk gaat het er nog niet aan toe”, aldus Van Vliet. „Officieel mag er pas campagne gevoerd worden vanaf drie weken voor de verkiezingen. Maar de president heeft de staatsrevisie redelijk strak in handen. Je ziet hem al maandenlang op tv in elke provinciale lijnjes doorknippen en wegen die hij heeft laten aanleggen onthullen. Als

Zondag presidentsverkiezingen

Op 29 april kiezen de Malinese een nieuwe president. De meeste kans gaat uit naar de huidige president, Amadou Tourmani Toure, ATT in de volksmond. In totaal hebben acht kandidaten zich officieel aangemeld bij het hogere gerechtshof. De belangrijkste uitdager van de huidige president is Ibrahim Boubaraka Kelta (IBK), die in de jaren negentig ruim zes jaar lang premier was, en de afgelopen vijf jaar voorzitter van het parlement.

„Die naam, dat is heel belangrijk in Mali. Als je hier geen Malinese achternaam hebt, speel je niet mee.”

de campagnetijd een 100 meter sprintwedstrijd is, heeft de huidige president wel 50 meter voorsprong. Dat maakt het erg lastig voor de andere partijen om uiteindelijk te winnen.”

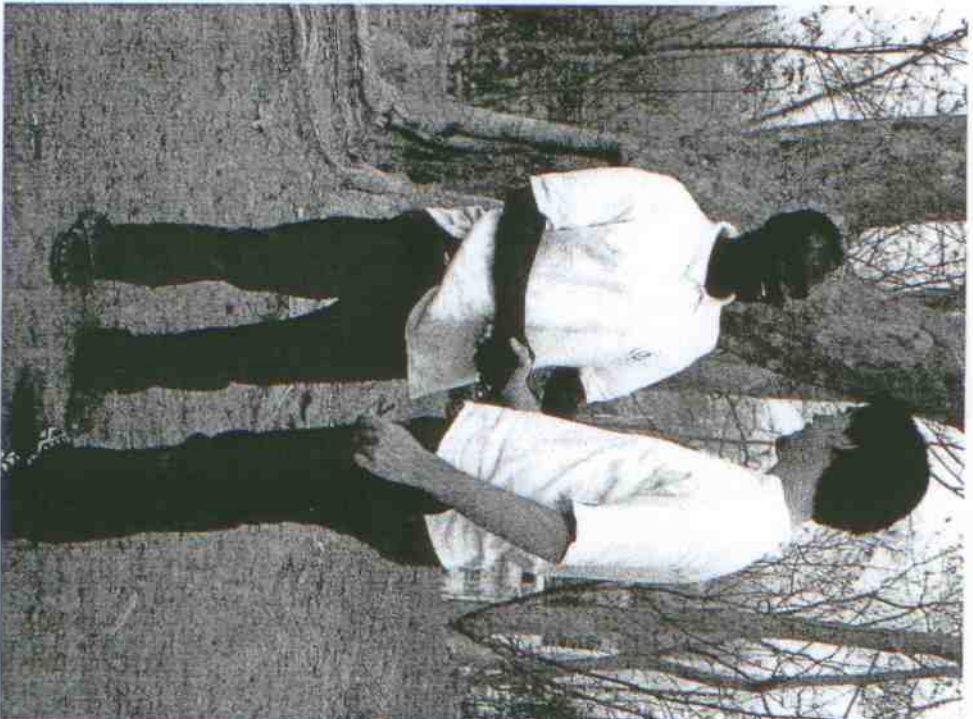
Naast de nationale tv-debatten organiseert het NIMD ook regionale debatten, waarin vertegenwoordigers van lokale belangengroepen, ambtenaren en politieke partijen elkaar ontmoeten en praten over wat er speelt in de verschillende provincies. „Politici gaven aan weinig voeling te hebben met wat er in de regio's gebeurt en wilden daar wat aan doen.” En regio is er te over. Het politieke leven speelt zich voornamelijk af in de hoofdstad Bamako, waar 1,5 miljoen mensen wonen. Maar het land is veel groter dan de hoofdstad alle: ongeveer 33 keer zo groot als Nederland, en met nog een ruime 10 miljoen mensen die niet in de hoofdstad wonen.

Een drukke tijd dus, voor het NIMD in Mali. En dat is ook de reden waarom Van Vliet er zes maanden verblijft. „Ik werk al een aantal jaar voor het NIMD, en ik heb steeds Mali in mijn portefeuille gehad, dus ik kwam al een paar keer per jaar

hierheen. Maar met de verkiezingen in aantocht leek het het lokale NIMD-kantoor handig om me dan fulltime hier te hebben. En daarnaast doet mijn vriendin hier ook promotie-on-

derzoek, dus dat is mooi meegenomen. We wonen niet alleen in Leiden, maar nu ook hier samen.”

Het is niet de eerste keer dat Van Vliet langere tijd in Mali

Van Vliet heeft inmiddels een aardig mondje Bambara leren praten.

verblijf. „Ik heb in Leiden niet-westerse sociologie gestudeerd. Voor die studie heb ik hier een half jaar onderzoek gedaan, in een klein dorp op ongeveer 100 kilometer van de hoofdstad.

Toen deed ik in de marge ook al wat werk voor het NIMD. Dan kwam ik in een hobbelig Afrikaans busje met veel te veel mensen en dieren erin naar de hoofdstad, checkte ik na een zes uur durende reis onder het rode sahelstof in een hotel, douchte zweet ik in een hof, douchte ik, trok ik mijn pak aan, en ging ik op weg naar afspraken met de NIMD-partner in de hoofdstad. En na een paar dagen gingen de stoffige kleren weer aan, en ging ik terug in het hobbibusje naar mijn dorp.”

In dat dorp heeft Van Vliet ook zijn Afrikaanse naam gekregen. Namakan Kelta, en heeft hij een aardig mondje

NIMD werkt samen met 150 politieke partijen

In 2000 werd het NIMD opgericht door zeven Nederlandse politieke partijen, na een aantal verzoeken tot steun aan jonge democratieën. Het NIMD werkt momenteel samen met meer dan 150 politieke partijen uit 17 landen in Afrika, Latijns-Amerika, Zuidoost-Azië en Oost-Europa. Concreet helpt het NIMD de partijen met ontwikkeling van partijstandpunten, de versterking van hun relatie met de media en maatschappelijke organisaties en het verspreiden van de interne democratie binnen de partijen. Dat doet de organisatie niet alleen door projecten te financieren, maar ook door de expertise die aanwezig is binnen de Nederlandse politieke partijen, ter beschikking te stellen aan politieke partijen in de partnerlanden zelf. Zo is vorig jaar Ruud Koole van de PvdA in Mali geweest om het te hebben over interne partijdemocratie. Age Bakker (CDA) en Joris Backer (D66) zijn in discussie gegaan met hun Malinese collega's over aspecten die spelen bij het opstellen van een partijprogramma.